Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
ANTHONY MICHAEL COLLINS IŠVADA,
paskelbta 2023 m. birželio 8 d.[1]

Byla C-178/22

Nenustatyti asmenys,
dalyvaujant
Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano

(*Tribunale di Bolzano* (Bolcano apylinkės teismas, Italija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Asmens duomenų tvarkymas elektroninių ryšių sektoriuje – Ryšių konfidencialumas – Elektroninių ryšių paslaugų teikėjai – Direktyva 2002/58/EB – 1 straipsnio 3 dalis ir 15 straipsnio 1 dalis – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – 7, 8, 11 straipsniai ir 52 straipsnio 1 dalis – Prokuratūros prašymas leisti susipažinti su duomenimis siekiant ištirti mobiliojo telefono vagystę sunkinančiomis aplinkybėmis ir patraukti už ją baudžiamojon atsakomybėn – Sąvokos „sunkus nusikaltimas“, kuria galima pateisinti didelį pagrindinių teisių suvaržymą, apibrėžimas – Išankstinės kontrolės apimtis siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimo, kad buvo padarytas sunkus nusikaltimas – Proporcingumo principas“

I. Įžanga

1. *Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano* (Prokuratūra prie Bolcano apylinkės teismo, Bolcanas, Italija) prašo *Tribunale di Bolzano* (Bolcano teismas, Italija) leisti prieigą prie pagal nacionalinę teisę elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomų duomenų, leidžiančių, be kita ko, atsekti ir nustatyti mobiliojo telefono ryšio šaltinį ir paskirtį.

2. Būtent tokiomis aplinkybėmis *Tribunale di Bolzano* (Bolcano apylinkės teismas) prašo Teisingumo Teismo išaiškinti Direktyvos 2002/58[2] 15 straipsnio 1 dalį. Pagal šią nuostatą valstybėms narėms leidžiama teisės aktuose nustatyti šioje direktyvoje numatytos pareigos išimtis[3], siekiant užtikrinti elektroninių ryšių konfidencialumą. Sprendime *Prokuratuur*[4] Teisingumo Teismas konstatavo, kad prieiga prie duomenų, leidžiančių padaryti tikslias išvadas

[1] Originalo kalba: anglų.

[2] 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514), iš dalies pakeista 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL L 337, 2009, p. 11).

[3] Žr. Direktyvos 2002/58 5 straipsnį. Direktyvos 2002/58 5 straipsnio 1 dalyje garantuojama konfidencialumo apsauga taikoma priemonėms, kurių imasi bet kuris asmuo, išskyrus naudotojus, nesvarbu, ar tai būtų viešieji, ar privatieji asmenys. 2018 m. spalio 2 d. Sprendimas *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[4] 2021 m. kovo 2 d. Sprendimas *Prokuratuur (Prieigos prie elektroninių ryšių duomenų sąlygos)* (C-746/18, EU:C:2021:152) (toliau – Sprendimas *Prokuratuur*).

apie naudotojo privatų gyvenimą, taikant priemones, nustatytas remiantis Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalimi, yra didelis pagrindinių teisių ir principų, įtvirtintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7, 8, 11 straipsniuose ir 52 straipsnio 1 dalyje, suvaržymas[5]. Tokia prieiga negali būti leidžiama siekiant užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms apskritai, jas tirti ir patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn. Ji gali būti suteikiama tik procedūrose ir procesuose, skirtuose kovai su „sunkiais nusikaltimais“[6], ir jai turi būti taikoma išankstinė teismo arba nepriklausomos institucijos kontrolė, kad užtikrintų šio reikalavimo laikymąsi[7]. *Tribunale di Bolzano* (Bolcano apylinkės teismas) prašo Teisingumo Teismo patikslinti du Sprendimo *Prokuratuur* aspektus: sąvoką „sunkus nusikaltimas“ ir išankstinės kontrolės, kurią teismas turi vykdyti pagal nacionalinės teisės nuostatą, įpareigojančią suteikti prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomų duomenų, apimtį.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

3. Direktyvos 2002/58 5 straipsnyje „Pranešimų konfidencialumas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina pranešimų ir su jais susijusių srauto duomenų, perduodamų per viešųjų ryšių tinklą ir teikiant viešai teikiamas elektroninių ryšių paslaugas, konfidencialumą, taikydamos nacionalinės teisės aktus. Visų pirma jos draudžia [asmenims, kurie nėra naudotojai,] klausytis, įrašyti, kaupti ar kitu būdu perimti bei stebėti pranešimus ir su jais susijusius srauto duomenis, išskyrus atvejus, kai tai galima teisėtai daryti pagal 15 straipsnio 1 dalį. <…>

<…>“

4. Direktyvos 2002/58 6 straipsnyje „Srauto duomenys“ nustatyta:

„1. Su abonentais ir naudotojais susiję srauto duomenys, kuriuos tvarko ir saugo viešųjų ryšių tinklo ar viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas, turi būti sunaikinti arba pakeisti taip, kad taptų anoniminiais, kai šie duomenys nebėra reikalingi pranešimui perduoti, jeigu nepažeidžiamos šio straipsnio 2, 3 ir 5 dalių ir 15 straipsnio 1 dalies nuostatos.

<…>

5. Tvarkyti srauto duomenis pagal šio straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalis leidžiama tik asmenims, kurie veikdami pagal viešųjų ryšių tinklų ar viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų įgaliojimą pateikia sąskaitas, valdo srautą, teikia informaciją klientams, nustato sukčiavimo atvejus, vykdo elektroninių ryšių paslaugų rinkodarą arba teikia pridėtinės vertės paslaugas. Šie asmenys gali atlikti tik tokius veiksmus, kurie yra būtini minėtos veiklos tikslams pasiekti.

<…>“

[5] Laikotarpis, už kurį prašoma leisti susipažinti su šiais duomenimis, ir šiuo laikotarpiu turimų duomenų kiekis ar pobūdis šiuo atžvilgiu neturi reikšmės.

[6] Arba užkirsti kelią didelėms grėsmėms visuomenės saugumui. Žr. Sprendimo *Prokuratuur* 35, 39 ir 45 punktus. Taip pat žr. 2018 m. spalio 2 d. Sprendimą *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 56 punktas) ir 2020 m. spalio 6 d. Sprendimą *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 140 punktas).

[7] Sprendimo *Prokuratuur* 48–52 punktai.

5. Direktyvos 2002/58 9 straipsnio „Vietos nustatymo duomenys, nesudarantys srauto duomenų“ 1 dalyje nurodyta:

„1. Kai vietos nustatymo duomenys, nesudarantys srauto duomenų, susiję su viešųjų ryšių tinklų ar viešųjų elektroninių ryšių naudotojais ar abonentais, gali būti tvarkomi, juos galima tvarkyti tik jeigu jie yra pakeisti taip, kad taptų anoniminiais, arba jeigu naudotojai ar abonentai sutinka su tokiu tvarkymu tokia apimtimi ir tiek laiko, kiek yra būtina teikti pridėtinės vertės paslaugai. Prieš gaudamas sutikimą, paslaugų teikėjas turi informuoti naudotojus ar abonentus apie tai, kokie vietos nustatymo duomenys, nesudarantys srauto duomenų, bus tvarkomi, kokiais tikslais ir kiek laiko, taip pat ar šie duomenys bus perduoti trečiajai šaliai pridėtinės vertės paslaugai teikti. Naudotojams ir abonentams sudaroma galimybė bet kada atšaukti savo sutikimą tvarkyti vietos nustatymo duomenis, nesudarančius srauto duomenų.

<…>“

6. Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

‘Valstybės narės gali patvirtinti [teisėkūros] priemones, ribojančias šios direktyvos 5 ir 6 straipsniuose, 8 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalyse ir 9 straipsnyje nustatytų teisių ir pareigų taikymą, jeigu toks ribojimas yra būtina, tinkama ir adekvati [proporcinga] demokratinės visuomenės [demokratinėje visuomenėje] priemonė, skirta apsaugoti nacionalinį saugumą (t. y. valstybės saugumą), gynybą, visuomenės saugumą [taip pat užtikrinti baudžiamųjų veikų prevenciją, tyrimą, atskleidimą ir baudžiamąjį persekiojimą už jas], kaip nurodyta Direktyvos 95/46/EB[8] 13 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės gali, *inter alia*, patvirtinti [teisėkūros] priemones, leidžiančias ribotą laikotarpį saugoti duomenis, remiantis šioje dalyje nustatytais motyvais. Visos šioje dalyje nurodytos priemonės turi atitikti bendruosius Bendrijos teisės principus, tarp jų ir nurodytus Europos Sąjungos Sutarties 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse.“

B. Nacionalinė teisė

7. *Decreto Legislativo 30 giugno 2003, n.196, recante il Codice in materia di protezione dei dati personali*[9] (2003 m. birželio 30 d. Įstatyminis dekretas Nr. 196, kuriuo įtvirtinamas Asmens duomenų apsaugos kodeksas), neseniai iš dalies pakeisto *Decreto-legge 30 settembre 2021 n. 132 – Misure urgenti in materia di giustizia e di difesa, nonché proroghe in tema di referendum, assegno temporaneo e IRAP, convertito con modificazioni nella legge 23 novembre 2021, n. 178*[10] (2021 m. rugsėjo 30 d. Dekretas įstatymas Nr. 132, su pakeitimais pertvarkytas į 2021 m. lapkričio 23 d. Įstatymą Nr. 178)[11] 1 straipsniu, 132 straipsnio 3 dalyje (toliau – Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalis) nustatyta:

3 dalis: „Jei turima pakankamai įrodymų, kad padarytos nusikalstamos veikos, už kurias įstatyme numatyta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė arba laisvės atėmimo bausmės, kurių maksimali – ne trumpesnė kaip treji metai, nustatomos pagal *Codici di procedura penale* [(Baudžiamojo proceso kodeksas)] 4 straipsnį, ar nusikalstamos veikos, kai asmeniui rimtai telefonu grasinama, prie jo priekabiaujama ar jam trukdoma, per įstatymu nustatytą saugojimo

[8] 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 13 sk., 15 t., p. 355).

[9] GURI, Nr. 174, 2003 m. liepos 29 d. – paprastasis priedas Nr. 123, p. 11.

[10] GURI, Nr. 234, 2021 m. rugsėjo 30 d., p. 1.

[11] GURI, Nr. 284, 2021 m. lapkričio 29 d. p. 1.

terminą (t. y. per 24 mėnesius nuo telefonu perduotos informacijos dienos) prokuroro arba kaltinamojo gynėjo, asmens, kurio atžvilgiu pradėtas ikiteisminis tyrimas, nukentėjusiojo ar kitų suinteresuotų asmenų prašymu, gavus teismo motyvuota nutartimi išduotą leidimą, suteikiama prieiga prie duomenų, kai šie duomenys reikšmingi faktinėms aplinkybėms nustatyti;

<…>

3quater punktas: Negali būti naudojami duomenys, gauti pažeidžiant 3 ir 3bis dalių nuostatas.“

8. Baudžiamojo proceso kodekso 4 straipsnyje „Jurisdikcijos nustatymo taisyklės“ nurodyta:

„Jurisdikcija nustatoma atsižvelgiant į įstatymu nustatytą bausmę už kiekvieną baigtą nusikalstamą veiką arba pasikėsinimą padaryti nusikalstamą veiką. Neatsižvelgiama į nusikalstamos veikos tęstinumą, pakartotinumą ir aplinkybes, išskyrus atsakomybę sunkinančias aplinkybes, dėl kurių įstatyme nustatyta kitokio pobūdžio nei įprasta už nusikalstamą veiką skiriama bausmė, ir aplinkybes, turinčias specialų poveikį.“

9. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad prokuroras gali *ex officio* patraukti baudžiamojon atsakomybėn už vagystę sunkinančiomis aplinkybėmis [12]. Pagal *Codice penale* (Baudžiamasis kodeksas) 625 straipsnį už vagystę sunkinančiomis aplinkybėmis kaltu pripažintam asmeniui numatyta speciali bausmė – laisvės atėmimas nuo dvejų iki šešerių metų ir nuo 927 iki 1 500 EUR bauda. Baudžiamojo kodekso 624 straipsnyje numatyta, kad už paprastą vagystę, dėl kurios baudžiamasis persekiojimas pradedamas gavus nukentėjusiojo pareiškimą, numatyta nuo šešių mėnesių iki trejų metų laisvės atėmimo bausmė ir nuo 154 iki 516 EUR bauda.

III. Ginčai pagrindinėje byloje ir prejudicinis klausimas

10. Prokuroras iškėlė dvi baudžiamąsias bylas nenustatytiems asmenims pagal Baudžiamojo kodekso 624 ir 625 straipsnius dėl mobiliojo telefono vagystės sunkinančiomis aplinkybėmis [13]. Siekdamas susekti kaltininkus, jis pagal Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalį paprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo „<…> leidimo, kad nuo vagystės padarymo dienos iki prašymo išnagrinėjimo dienos būtų suteikta prieiga prie visų telekomunikacijų bendrovių turimų duomenų, surinktų stebint įeinančius ir išeinančius skambučius, telefonu perduodamą informaciją ir prisijungimą prie interneto, įskaitant kai naudojamasi tarptinklinio ryšio paslaugomis ir kai skambučiai nėra apmokestinami (skambučius, į kuriuos nebuvo atsiliepta) (būtent – informaciją apie naudotojus, IMEI kodus, skambučių gavėjus, aplankytas interneto svetaines / interneto svetaines, prie kurių prisijungta, skambučio / prisijungimo prie interneto laiką ir trukmę, informaciją apie nustatytas celes ir / arba bokštus, naudojimąsi paslaugomis ir telefonų, į kuriuos siųstos / iš kurių gautos SMS ar MMS, IMEI kodus ir, jei įmanoma, susijusių naudotojų duomenis) ir nustatant jų geografinę vietą“.

11. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalies atitikties Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 daliai, kaip ji išaiškinta Sprendime *Prokuratuur*. Jis pažymi, kad 2021 m. rugsėjo 7 d. *Corte di cassazione*

[12] Pagal Italijos teisę vagystės, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme atliekamas tyrimas, kvalifikuojamos kaip vagystės sunkinančiomis aplinkybėmis.

[13] Pirmoji vagystė įvykdyta 2021 m. spalio 27 d. (nuorodos numeris RGNR 9228/2021). Antroji vagystė įvykdyta 2021 m. lapkričio 20 d. (nuorodos numeris RGNR 9794/2021). Mobiliųjų telefonų vagystės įvykdytos Bolcano mieste, o telefonų savininkai apie jas pranešė *Carabinieri* (policijai).

(Kasacinis Teismas, Italija)[14] nusprendė: kadangi nacionaliniai teismai turi diskreciją nustatyti, kokios nusikalstamos veikos kelia „rimtą grėsmę nacionaliniam saugumui ar yra sunkūs nusikaltimai“, Sprendimas *Prokuratuur* tiesiogiai netaikomas nacionaliniams teismams. *Corte di cassazione* (Kasacinis Teismas) priėmus sprendimą, Italijos teisės aktų leidėjas priėmė 2021 m. rugsėjo 30 d. Dekretą įstatymą Nr. 132, kurio 132 straipsnio 3 dalyje sunkūs nusikaltimai, dėl kurių gali būti suteikiama prieiga prie telefono skambučių išklotinių, kvalifikuojami, be kita ko, kaip nusikalstamos veikos, už kurias pagal įstatymą baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, „kurių didžiausia – ne trumpesnė kaip treji metai <…>“.

12. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje numatyta bausmės už sunkius nusikaltimus riba apima nusikalstamas veikas, nekeliančias didelio visuomenės susirūpinimo, todėl už juos gali būti baudžiama tik gavus privataus asmens pareiškimą[15]. Taigi pagal šią nuostatą prieiga prie telefono skambučių išklotinių gali būti suteikta dėl minimalios vertės daikto, pavyzdžiui, mobiliojo telefono ar dviračio, vagystės. Taigi Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje numatyta riba neatitinka proporcingumo principo pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį, pagal kurią reikalaujama, kad visais atvejais tiriamos nusikalstamos veikos sunkumas būtų įvertintas atsižvelgiant į naudojimosi pagrindine teise apribojimą. Baudžiamasis persekiojimas už tokias mažareikšmes nusikalstamas veikas nepateisina naudojimosi pagrindinėmis teisėmis į privataus gyvenimo gerbimą, asmens duomenų apsaugą ir saviraiškos bei informacijos laisvę ribojimo[16].

13. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad Italijos teismo diskrecija neišduoti leidimo dėl prieigos prie telefono skambučių išklotinių yra labai ribota, nes leidimas turi būti išduodamas, kai yra „pakankamai įrodymų, kad padaryta nusikalstama veika“ ir jei tai yra „svarbu siekiant išaiškinti nusikalstamą veiką“. Visų pirma teismai neturi jurisdikcijos vertinti tiriamos nusikalstamos veikos sunkumo. Teisės aktų leidėjas atliko šį vertinimą, kai bendrai ir nedarydamas skirtumo tarp įvairių nusikalstamų veikų rūšių nustatė, kad prieiga prie telefono skambučių išklotinių turi būti suteikiama, be kita ko, siekiant nustatyti visas nusikalstamas veikas, už kurias baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, kurių didžiausia – ne trumpesnė kaip treji metai.

14. Tokiomis aplinkybėmis *Tribunale di Bolzano* (Bolcano apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar pagal [Direktyvos 2002/58] 15 straipsnio 1 dalį draudžiama tokia nacionalinės teisės nuostata, kokia įtvirtinta [Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje] ir kurioje nustatyta:

„Jei turima pakankamai įrodymų, kad padarytos nusikalstamos veikos, už kurias įstatyme numatyta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė arba laisvės atėmimo bausmės, kurių maksimali – ne trumpesnė kaip treji metai, nustatomos pagal [*Codice di procedura penale* (Baudžiamojo proceso kodeksas) 4 straipsnį, ar nusikalstamos veikos, kai asmeniui rimtai telefonu grasinama, prie jo priekabiaujama ar jam trukdoma, per įstatymu nustatytą saugojimo terminą

[14] Cass. Pen. Sez. II, n. 33116, ud. 7.9.2021, est. *Pellegrino*.

[15] Kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, „pavyzdžiui, tai būtų tuo atveju, kai padaroma nusikalstama veika įsibraunant į gyvenamąsias patalpas, už kurią baudžiama pagal Baudžiamojo kodekso 614 straipsnį skiriant nuo vienų iki ketverių metų laisvės atėmimo bausmę. Kitos nusikalstamos veikos, dėl kurių bausmės ribos nedraudžiama gauti prieigos prie paslaugų išklotinių ir už kurias baudžiama tik gavus asmens pareiškimą (nes jos nekelia didelio visuomenės susirūpinimo), yra Baudžiamasis kodekso 633 straipsnyje (įsibrovimas į žemės sklypus ir pastatus, už kurį baudžiama nuo vienų iki trejų metų laisvės atėmimo bausme ir nuo 103 iki 1 032 EUR bauda) ar 640 straipsnyje (paprasta vagystė, už kurią baudžiama nuo šešių mėnesių iki trejų metų laisvės atėmimo bausme ir nuo 51 iki 1 032 EUR bauda) numatytos nusikalstamos veikos“.

[16] Žr. Chartijos 7, 8 ir 11 straipsnius.

prokuroro arba kaltinamojo gynėjo, asmens, kurio atžvilgiu pradėtas ikiteisminis tyrimas, nukentėjusiojo ar kitų suinteresuotų asmenų prašymu, gavus teismo motyvuota nutartimi išduotą leidimą, suteikiama prieiga prie duomenų, kai šie duomenys reikšmingi faktinėms aplinkybėms nustatyti?“

IV. Procesas Teisingumo Teisme

15. Čekijos ir Estijos vyriausybės, Airija, Prancūzijos, Italijos, Kipro, Vengrijos, Nyderlandų, Austrijos ir Lenkijos vyriausybės ir Europos Komisija pateikė rašytines pastabas.

16. 2023 m. kovo 21 d. teismo posėdyje minėtos suinteresuotosios šalys ir prokuroras pateikė žodinius argumentus ir atsakė į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus.

V. Vertinimas

A. Dėl priimtinumo

17. Italijos vyriausybė ir Airija tvirtina, kad dalis prašymo priimti prejudicinį sprendimą yra nepriimtina. Remiantis nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, prašymas suteikti prieigą pateiktas dėl mobiliųjų telefonų vagystės sunkinančiomis aplinkybėmis. Airija pabrėžia, kad prokuratūra gali patraukti atsakomybėn už šią nusikalstamą veiką *ex officio*. Ši diskrecija atspindi požiūrį, kad nusikalstamos veikos pobūdis ir pasekmės veikia visuomenę apskritai. Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra hipotetinio pobūdžio, nes jis taip pat susijęs su nusikalstamomis veikomis, už kurias gali būti traukiama atsakomybėn tik gavus privataus asmens pareiškimą. Italijos vyriausybė pažymi, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo kelias reikšmės jo nagrinėjamoms byloms neturinčias nusikalstamas veikas. Italijos vyriausybė ir Komisija teigia, kad, priešingai nei prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodyta „didžiausia laisvės atėmimo bausmė – ne trumpesnė kaip treji metai“, pagal Baudžiamojo kodekso 625 straipsnį už vagystę sunkinančiomis aplinkybėmis baudžiama laisvės atėmimu nuo dvejų iki šešerių metų. Taigi Komisija siūlo Teisingumo Teismui performuluoti klausimą. Prancūzijos vyriausybė taip pat prašo Teisingumo Teismo performuluoti klausimą. Ji mano, kad nors Teisingumo Teismas gali aiškinti Sąjungos teisės nuostatas, jis neturi kompetencijos vertinti nacionalinės teisės nuostatų suderinamumo su Sąjungos teise.

18. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimu Teisingumo Teismo prašoma priimti sprendimą dėl nacionalinės teisės nuostatos suderinamumo su Sąjungos teise. Tai savaime netrukdo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti Sąjungos teisės, šiuo atveju Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies, išaiškinimo, kuris leistų jam priimti sprendimą dėl bet kurios jo nagrinėjamoje byloje aptariamos nacionalinės teisės normos suderinamumo su šia nuostata[17].

[17] Pagal analogiją žr. 2021 m. kovo 17 d. Sprendimą *Consulmarketing* (C-652/19, EU:C:2021:208, 33 punktas). Remiantis suformuota jurisprudencija, pagal SESV 267 straipsnį Teisingumo Teismas turi pateikti nacionaliniam teismui atsakymą, kuris leistų išspręsti jo nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti pateiktus klausimus. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *Dyson* (C-632/16, EU:C:2018:599, 47 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

19. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prokuratūra, remdamasi Baudžiamojo kodekso 625 straipsniu, paprašė leisti susipažinti su duomenimis, be kita ko, tam, kad galėtų ištirti du mobiliojo telefono vagystės sunkinančiomis aplinkybėmis atvejus ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn už juos. Šiomis aplinkybėmis tame prašyme pateiktos nuorodos į kitas nusikalstamas veikas, įskaitant Baudžiamojo kodekso 624 straipsnį (paprasta vagystė)[18], neturi reikšmės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimui dėl jo nagrinėjamų ieškinių priimti[19]. Kadangi prejudiciniame klausime nurodomas prokuratūros prašymas leisti susipažinti su duomenimis, siekiant ištirti vagystes sunkinančiomis aplinkybėmis, tas klausimas nėra hipotetinis. Atitinkamai vertinsiu Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalies taikymą tik prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo apibūdintoms faktinėms aplinkybėms, susijusioms su mobiliųjų telefonų vagystėmis sunkinančiomis aplinkybėmis.

B. Dėl esmės

1. Pirminės pastabos

20. Šis prejudicinis klausimas pateiktas dėl prokuratūros prašymo suteikti prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomų duomenų. Jis nesusijęs su šių duomenų saugojimu ar jo teisėtumu pagal, be kita ko, Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį[20]. Šiuos duomenis sudaro įeinančių ir išeinančių skambučių[21] iš pavogtų mobiliųjų telefonų ir vietos nustatymo duomenys[22]. Nors duomenys neapima pranešimų turinio, iš jų galima daryti tikslias išvadas dėl asmenų, kurių duomenys tvarkomi, privataus gyvenimo, todėl atrodo, kad prieiga prie jų yra „didelis“ jų pagrindinių teisių suvaržymas[23]. Suvaržymas, kurį lemia prieiga prie tokių duomenų, gali būti pateisinamas Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje nurodytu tikslu[24] užkirsti kelią „sunkioms nusikalstamoms veikoms“, bet ne nusikalstamoms veikoms apskritai, jas tirti, atskleisti ir patraukti už jas baudžiamojon atsakomybėn. Aiškindamas Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį Teisingumo Teismas asmens pagrindinių teisių suvaržymo dydį susieja su nusikalstamos veikos, dėl kurios atliekamas tyrimas, dydžiu[25].

[18] Asmuo, įvykdęs paprastą vagystę, baudžiamas laisvės atėmimu nuo šešių mėnesių iki trejų metų, todėl jam taikoma Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalis.

[19] Kadangi šios nuorodos rodo, kad Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalimi galima remtis tiriant nusikaltimus, kurie nėra sunkūs nusikaltimai, žr. šios išvados 35–39 punktus.

[20] Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą grindžiamas prielaida, kad prašomų duomenų saugojimas yra teisėtas. Duomenų, kuriems taikoma Direktyva 2002/58, saugojimas ir prieiga prie jų yra atskiri Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose garantuojamų pagrindinių teisių suvaržymai, todėl pagal jos 52 straipsnio 1 dalį jiems reikia atskiro pateisinimo. Šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimą *Commissioner of An Garda Síochána ir kt.* (C-140/20, EU:C:2022:258, 47 punktas). Sprendimo *Prokuratuur* 29–33 punktuose pateikiama tokių duomenų saugojimą reglamentuojančių taisyklių apžvalga.

[21] Pagal Direktyvos 2002/58 2 straipsnio d punktą „pranešimas“ – tai „informacija, kuria apsikeičiama arba kuri perduodama tarp baigtinio skaičiaus šalių, naudojantis viešai prieinamomis elektroninių ryšių paslaugomis <…>“.

[22] Pagal Direktyvos 2002/58 2 straipsnio c punktą „vietos nustatymo duomenys“ – tai „<…> duomenys, nurodantys viešosios elektroninių ryšių paslaugos gavėjo galinių įrenginių geografinę padėtį“.

[23] Sprendimo *Prokuratuur* 34 ir 35 punktai. Pagal analogiją žr. 2018 m. spalio 2 d. Sprendimą *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 59–62 punktai). Nacionalinis teismas turi įvertinti, ar prieiga prie nagrinėjamų duomenų yra „didelis“ asmenų, kurių duomenys tvarkomi, pagrindinių teisių suvaržymas. Ši išvada grindžiama prielaida, kad ribojimas, taikomas dėl galimybės susipažinti su jos 10 punkte aprašytais duomenimis, yra didelis.

[24] Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje pateiktas baigtinis tikslų sąrašas. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 90 punktas).

[25] Šiuo klausimu žr. generalinio advokato H. Saugmandsgaard Øe išvadą byloje *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 79–82 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija). Atsižvelgiant į kovos su nusikalstamumu tikslą, paprastai prieiga gali būti suteikta tik prie asmenų, kurie įtariami planuojantys sunkų nusikaltimą, jį darantys arba padarę, arba vienaip ar kitaip dalyvavę jį darant, duomenų. 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Commissioner of An Garda Síochána ir kt.* (C-140/20, EU:C:2022:258, 105 punktas).

2. Valstybių narių kompetencija apibrėžti „sunkias nusikalstamas veikas“

21. Direktyva 2002/58 reglamentuojama elektroninių ryšių paslaugų teikėjų veikla tvarkant asmens duomenis [26]. Jos 1 straipsnio 3 dalyje aiškiai nurodyta, kad Direktyva 2002/58 netaikoma valstybės veiklos rūšims konkrečiose srityse, pavyzdžiui, visuomenės saugumo, gynybos, valstybės saugumo ir baudžiamosios teisės srityse. Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje nurodytos veiklos rūšys iš esmės sutampa su jos 1 straipsnio 3 dalyje apibūdintomis veiklos rūšimis ir apima valstybės veiklą baudžiamosios teisės srityje, kuri aiškiai nepatenka į Direktyvos 2002/58 taikymo sritį [27]. Vadinasi, tarp valstybės veiklos, kuri pagal Direktyvos 2002/58 1 straipsnio 3 dalį nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį, ir teisėkūros priemonių, kurių valstybės narės gali imtis pagal šios direktyvos 15 straipsnio 1 dalį [28], yra aiškus ryšys.

22. Nepaisant šio aiškaus ryšio, iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį valstybėms narėms aiškiai leidžiama priimti joje aprašytas nacionalines teisėkūros priemones, todėl tokios priemonės patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Iš šios jurisprudencijos matyti, kad Direktyvos 2002/58 1 straipsnio 3 dalyje vartojama sąvoka „veiklos rūšys“, įskaitant sąvoką „valstybės veiksma[i] baudžiamosios teisės srityje“, neapima jos 15 straipsnio 1 dalyje nurodytų teisėkūros priemonių [29].

23. Nei Direktyvos 2002/58 2 straipsnyje, kuriame pateikiamos kelios šioje direktyvoje vartojamų sąvokų apibrėžtys, nei jokioje kitoje Direktyvos 2002/58 nuostatoje, įskaitant jos 15 straipsnio 1 dalį, sąvoka „[nusikalstamos] veikos“ neapibrėžta. Direktyvoje 2002/58 nėra jokio „nusikalstamų veikų“ sąrašo [30]. Be to, ši sąvoka neapibrėžta ir jurisprudencijoje, kurioje aiškinama Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalis [31].

[26] Šiuo klausimu žr. Direktyvos 2002/58 3 straipsnį, kuriame nurodyta, kad ši direktyva taikoma „asmens duomenų tvarkymui, susijusiam su viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimu“. Taip pat žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 70 ir 74 punktai) ir pagal analogiją generalinio advokato M. Szpunar išvadą byloje *La Quadrature du Net ir kt. (Asmens duomenys ir kovos su klastojimu veiksmai*) (C-470/21, EU:C:2022:838, 38 punktas).

[27] 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 97 punktas).

[28] Nacionalinio saugumo, gynybos, visuomenės saugumo, nusikalstamų veikų užkardymo, tyrimo, atskleidimo ir patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už jas, taip pat neteisėto elektroninių ryšių sistemos naudojimo apsaugos tikslais.

[29] 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 98 punktas). 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *Privacy International* (C-623/17, EU:C:2020:790, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[30] Žr. 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24), 2 straipsnio 2 dalį, kurioje išvardytos nusikalstamos veikos, dėl kurių asmuo perduodamas pagal Europos arešto orderį, ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais (OL L 119, 2016, p. 132) II priedą, kuriame išvardyti šios direktyvos 3 straipsnio 9 dalyje apibrėžti „sunkūs nusikaltimai“.

[31] Direktyvoje 2002/58 nenurodytos „bendros nusikalstamos veikos“, „sunkios nusikalstamos veikos“ ar „nusikaltimas (-ai)“. Teisingumo Teismas vartoja šias sąvokas savo jurisprudencijoje, tačiau jų neapibrėžia ir nenustato jokių kriterijų, kaip tai galėtų padaryti nacionalinės teisės aktų leidėjas. Pavyzdžiui, žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 115 ir 125 punktai) ir 2018 m. spalio 2 d. Sprendimą *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:788, 54, 56 ir 63 punktai). Šiuo klausimu taip pat žr. Sprendimo *Prokuratuur* 45 punktą.

24. Nepaisant to, kad tokių apibrėžčių nėra, Direktyvoje 2002/58 nenumatyta, kad kiekviena valstybė narė apibrėžia „nusikalstamas veikas“ pagal savo nacionalinę teisę [32]. Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją tiek iš vienodo Sąjungos teisės taikymo, tiek iš lygybės principo reikalavimų matyti, kad Sąjungos teisės nuostatoje, kurioje nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę dėl jos prasmės ar apimties, vartojamos sąvokos paprastai visoje Sąjungoje turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai. Aiškinant Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį, sąvoka „[nusikalstamos] veikos“ bent iš principo gali būti laikoma savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, kuri visų valstybių narių teritorijoje turi būti aiškinama vienodai [33].

25. Vis dėlto Komisija ir 10 valstybių narių, pateikusių pastabas Teisingumo Teisme, vieningai laikosi nuomonės, kad kiekviena valstybė narė turi apibrėžti „nusikalstamas veikas“, įskaitant sunkius nusikaltimus, į kuriuos daroma nuoroda Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje, remdamasi savo nacionaline teise.

26. Pritariu šiems argumentams dėl toliau nurodytų priežasčių.

27. Pirma, Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, kad pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį valstybės narės turi apibrėžti savo esminius saugumo interesus ir imtis tinkamų priemonių savo vidaus ir išorės saugumui užtikrinti [34]. Nors Teisingumo Teismas nėra aiškiai to konstatavęs, atrodo, kad jis laikosi pozicijos, jog Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „nacionalinis saugumas“ nėra savarankiška Sąjungos teisės sąvoka, nepaisant to, kad ši sąvoka neapibrėžta arba nėra aiškios nuorodos į valstybių narių teisę [35]. Nesuprantu, kodėl tokios pozicijos nebūtų galima laikytis kalbant apie valstybių narių kompetenciją apibrėžti „nusikalstamas veikas“ arba „sunkius nusikaltimus“ Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies tikslais. Šioje nuostatoje vartojamos sąvokos „baudžiamosios veikos“, „visuomenės saugumas“ ir „nacionalinis saugumas“ gali būti laikomos *noscitur a sociis*, nes atrodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino kiekvieną iš jų vertinti panašiai, įskaitant jų apibrėžimo būdą [36].

28. Antra, pagal ESS 4 straipsnio 2 dalį Sąjunga gerbia valstybių narių nacionalinį savitumą, neatsiejamą nuo pagrindinių politinių ir konstitucinių jų struktūrų. Chartijos preambulėje taip pat pripažįstama, kad nors Sąjunga prisideda prie bendrų vertybių išsaugojimo ir plėtojimo, ji, be kita

[32] Remiantis 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/24/EB dėl duomenų, generuojamų arba tvarkomų teikiant viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas arba viešuosius ryšių tinklus, saugojimo ir iš dalies keičiančios Direktyvą 2002/58/EB (OL L 105, 2006, p. 54, toliau – Duomenų saugojimo direktyva), 1 straipsnio 1 dalimi, ja siekiama suderinti valstybių narių nuostatas, susijusias su viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų ir viešųjų ryšių tinklų teikėjų pareigomis saugant tam tikrus duomenis, kurie yra jų generuojami arba tvarkomi, ir taip siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų prieinami sunkių nusikaltimų, *kaip jie apibrėžti kiekvienos valstybės narės nacionalinėje teisėje*, tyrimo, atskleidimo ir baudžiamojo persekiojimo tikslu (išskirta mano). 2014 m. balandžio 8 d. Sprendime *Digital Rights Ireland* ir kt. (C-293/12 ir C-594/12, EU:C:2014:238) Teisingumo Teismas pripažino Direktyvą 2006/24 negaliojančia.

[33] Pagal analogiją žr. 2022 m. rugsėjo 7 d. Sprendimą *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teisės gyventi šalyje pobūdis pagal SESV 20 straipsnį)* (C-624/20, EU:C:2022:639, 19 ir 20 punktai).

[34] 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 99 ir 136 punktai).

[35] Be to, ESS 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kiekviena valstybė narė išimtinai išlieka atsakinga už savo nacionalinį saugumą. Tai, kad nacionalinė priemonė nustatyta siekiant apsaugoti nacionalinį saugumą, nereiškia, kad Sąjungos teisė negali būti taikoma ir valstybės narės atleidžiamos nuo pareigos jos laikytis. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 99 ir 135 punktai).

[36] Nors nacionalinio saugumo užtikrinimo tikslas yra svarbesnis už kovos su sunkiais nusikaltimais tikslą, todėl juo galima pateisinti didesnius pagrindinių teisių suvaržymus, taip nesikėsinama į valstybių narių teisę apibrėžti „nusikalstamas veikas“ arba „sunkius nusikaltimus“. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net* ir kt. (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 136 punktas).

ko, gerbia Europos tautų kultūrų ir tradicijų įvairovę. Nusikalstamų veikų ir sankcijų [37] apibrėžtis atspindi nacionalinius ypatumus ir nacionalines tradicijas, kurios labai skiriasi ne tik įvairiose valstybėse narėse, bet ir kinta ilgainiui kartu su pokyčiais visuomenėje [38].

29. Šiomis aplinkybėmis galima pažymėti, kad apibrėždamos nusikalstamas veikas ir sankcijas valstybės narės įvairiu mastu atsižvelgia į įvairius veiksnius. Valstybės narės atliekamą konkretų pažeidimo „sunkumo“ vertinimą dažnai, gal net nekintamai, atspindi sankcijos, kurią ji skiria už padarytą pažeidimą, dydis. Laisvės atėmimo bausmės trukmė gali atspindėti tam tikrų veiksnių analizę, įskaitant nusikalstamai veikai būdingą „sunkumą“ ir santykinį jos „sunkumą“, palyginti su kitomis nusikalstamomis veikomis. Nebuvo nurodyta jokių priežasčių, dėl kurių valstybės narės neturėtų naudotis šia kompetencija, be to, nebuvo nurodyta, kodėl konkrečiomis aplinkybėmis apibrėžiant „nusikalstamas veikas“, „sunkius nusikaltimus“ ar „nusikalstamas veikas apskritai“ turėtų būti laikomasi kitokio požiūrio.

30. Valstybių narių kompetencija baudžiamosios teisės srityje nedaro poveikio Sąjungos turimai kompetencijai tam tikrais atvejais nustatyti, pavyzdžiui, minimalias taisykles, kuriomis apibrėžiamos nusikalstamos veikos ir sankcijos už ypač sunkius nusikaltimus, turinčius tarpvalstybinį pobūdį, pasireiškiantį dėl tokių nusikalstamų veikų pobūdžio ar poveikio, arba dėl ypatingo poreikio kovoti su jais remiantis bendru pagrindu [39]. Vis dėlto Sąjungos teisės aktų leidėjas nenustatė nusikalstamų veikų apibrėžimo Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje taisyklių [40]. Kaip jau nurodyta pirma [41], iš Direktyvos 2002/58 1 straipsnio 3 dalies teksto matyti, kad priimdamas šią direktyvą Sąjungos teisės aktų leidėjas neketino įgyvendinti jokios kompetencijos baudžiamosios teisės srityje.

31. Šių dviejų priežasčių pakanka paaiškinti, kad, nepaisant to, jog nacionalinės teisėkūros priemonės, kurių imtasi pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį siekiant tirti nusikalstamas veikas ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas, patenka į šios priemonės taikymo sritį, valstybėms narėms paliekama kompetencija apibrėžti „baudžiamąsias veikas“, įskaitant „sunkius nusikaltimus“, ir nustatyti sankcijas už tokias nusikalstamas veikas [42].

[37] Taip pat lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

[38] Generalinis advokatas Saugmandsgaard Øe laikėsi nuomonės, kad baudžiamosios teisės aktai ir baudžiamojo proceso nuostatos priklauso valstybių narių kompetencijai, nors šioje srityje remiantis, be kita ko, SESV 83 straipsnio 2 dalimi priimtos Sąjungos teisės nuostatos vis dėlto gali paveikti jų teisės sistemas. Taigi nėra visuotinai taikomos nuostatos, kurioje būtų pateikta suderinta sąvokos „sunkus nusikaltimas“ apibrėžtis. Išvada byloje *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 95 punktas). Generalinis advokatas G. Pitruzzella nurodė, kad sąvokos „sunkus nusikaltimas“ apibrėžtį turi nustatyti valstybės narės. Atsižvelgiant į nacionalinę teisės sistemą, už tą pačią nusikalstamą veiką gali būti baudžiama griežtesne arba švelnesne bausme. Tai, kas yra sunkinančios aplinkybės, valstybėse narėse taip pat gali skirtis. Išvada byloje *Prokuratuur (Prieigos prie duomenų, susijusių su elektroniniais ryšiais, sąlygos)* (C-746/18, EU:C:2020:18, 91 ir 92 punktai). Vis dėlto generalinis advokatas M. Szpunar nusprendė, kad „sąvoka „sunkus nusikaltimas“ turi būti aiškinama savarankiškai. Ji negali priklausyti nuo kiekvienos valstybės narės supratimo, antraip būtų sudarytos galimybės apeiti Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies reikalavimus, priklausomai nuo to, ar valstybės narės taiko plačią, ar siaurą kovos su sunkiais nusikaltimais sampratą“. Išvada byloje *La Quadrature du Net ir kt. (Asmens duomenys ir kovos su klastojimu veiksmai)* (C-470/21, EU:C:2022:838, 74 punktas).

[39] SESV 83 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa. Taip pat žr. 2021 m. spalio 21 d. Sprendimą *Okrazhna prokuratura – Varna* (C-845/19 ir C-863/19, EU:C:2021:864, 32 punktas).

[40] Pagal analogiją žr. Sprendimo *Prokuratuur* 41 ir 42 punktus. Teisingumo Teismas nurodė, kad jei nėra konkrečią sritį reglamentuojančių Sąjungos nuostatų, pagal procesinės autonomijos principą „pagal šiuo metu galiojančią Sąjungos teisę iš principo tik nacionalinėje teisėje turi būti nustatytos taisyklės dėl informacijos ir įrodymų, gautų, kai bendrai ir nediferencijuotai bei nesilaikant Sąjungos teisės saugomi šie duomenys arba prie minėtų duomenų suteikiama prieiga nacionalinėms institucijoms, prieštaraujant šiai teisei, priimtinumo ir vertinimo baudžiamajame procese, pradėtame dėl sunkiomis nusikalstamomis veikomis įtariamų asmenų“. Direktyvos 2002/58 teisinis pagrindas yra SESV 114 straipsnis (buvęs EB sutarties 95 straipsnis), o ne, pavyzdžiui, SESV 83 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa. Vis dėlto Direktyvos 2016/681 teisinis pagrindas yra SESV 82 straipsnio 1 dalies d punktas (teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose) ir SESV 87 straipsnio 2 dalies a punktas (policijos bendradarbiavimas).

[41] Žr. šios išvados 21 punktą.

[42] Pagal analogiją žr. 2007 m. spalio 23 d. Sprendimą *Komisija* / *Taryba* (C-440/05, EU:C:2007:625, 66, 70 ir 71 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija). Taip pat žr. 2011 m. balandžio 28 d. Sprendimą *El Dridi* (C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 53 punktas).

3. Dėl Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje numatytos galimybės nukrypti nuo konfidencialumo principo įgyvendinimo kontrolės standarto

32. Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad galimybė nukrypti[43] nuo, be kita ko, Direktyvos 2002/58 5 straipsnio 1 dalyje numatyto konfidencialumo principo turi būti aiškinama siaurai, kad netaptų bendrąja taisykle, nes taip minėtas principas netektų prasmės[44]. Naudojantis šia galimybe turi būti laikomasi, be kita ko, lygiavertiškumo[45] ir veiksmingumo[46] principų. Be to, ja naudojantis turi būti laikomasi bendrųjų Sąjungos teisės principų, įskaitant proporcingumo principą[47], ir Chartijos 7, 8 ir 11 straipsnių[48] bei jos 52 straipsnio 1 dalies[49]. Kovos su sunkiais nusikaltimais tikslas visada turi būti derinamas su naudojimusi atitinkamomis paveiktomis pagrindinėmis teisėmis. Taigi Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose įtvirtintos teisės nėra absoliučios ir jų įgyvendinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jų visuomeninę paskirtį[50]. Kaip matyti iš Chartijos 52 straipsnio 1 dalies, Chartija leidžiama riboti naudojimąsi šiomis teisėmis, tačiau tokie apribojimai turi būti numatyti įstatymo, jais turi būti nekeičiama šių teisių esmė ir jie, laikantis proporcingumo principo, turi būti reikalingi ir veiksmingai padėti siekti Sąjungos pripažintų bendrojo intereso tikslų arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves. Taigi nacionalinės teisėkūros priemonės, priimtos pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį, turi iš tikrųjų ir griežtai atitikti vieną iš šioje nuostatoje nurodytų tikslų. Jos turi būti pagrįstos objektyviais kriterijais, teisiškai privalomos ir jose turi būti numatytos aiškios ir tikslios taisyklės, nustatančios materialines ir procedūrines sąlygas, kuriomis elektroninių ryšių paslaugų teikėjai turi suteikti kompetentingoms nacionalinėms institucijoms prieigą prie duomenų[51].

33. Siekiant užtikrinti visišką šių sąlygų laikymąsi praktiškai, kompetentingų nacionalinių institucijų prieigai prie saugomų duomenų iš esmės[52] turi būti taikoma išankstinė teismo arba nepriklausomos administracinės institucijos kontrolė[53] gavus motyvuotą šių institucijų prašymą

43 Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad valstybės narės „gali patvirtinti“ teisėkūros priemones, ribojančias tam tikrų šioje direktyvoje numatytų teisių ir pareigų apimtį.

44 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 89 punktas). Generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe savo išvadoje byloje *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 114 punktas) laikėsi nuomonės, kad „nors kiekviena valstybė narė turi galimybę įvertinti, kokia bausmės riba yra tinkama sunkiam nusikaltimui apibūdinti, jos nustatyta riba, atsižvelgiant į šioje valstybėje paprastai taikomų bausmių dydį, negali būti tokia maža, kad Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalyje nurodytos draudimo kaupti ir naudoti asmens duomenis išimtys taptų principais <…>“.

45 Nėra jokių požymių, kad šioje byloje aptariama Italijos teisė neatitinka šio principo.

46 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Commissioner of An Garda Síochána ir kt.* (C-140/20, EU:C:2022:258, 127 punktas).

47 Taip pat žr. Direktyvos 2002/58 11 konstatuojamąją dalį.

48 Taip pat žr. Direktyvos 2002/58 2 konstatuojamąją dalį.

49 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 89 punktas) ir 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 111–113 punktai). Taip pat žr. generalinio advokato H. Saugmandsgaard Øe išvadą byloje *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 116–120 punktai). 2022 m. kovo 8 d. Sprendime *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Tiesioginis veikimas)* (C-205/20, EU:C:2022:168, 31 punktas) Teisingumo Teismas priminė, kad proporcingumo principo paisymas yra privalomas valstybėms narėms, kai jos įgyvendina Sąjungos teisę. Jei šiomis aplinkybėmis valstybės narės nustato baudžiamąsias sankcijas, jos turi laikytis Chartijos 49 straipsnio 3 dalies, net jei nėra Sąjungos teisės aktų, kuriais šios sankcijos būtų suderintos.

50 Chartijos 52 straipsnio 1 dalis. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimas *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 120 punktas).

51 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 117–119 punktai). Taip pat žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimą *La Quadrature du Net ir kt.* (C-511/18, C-512/18 ir C-520/18, EU:C:2020:791, 110 ir 129–133 punktai).

52 Pavyzdžiui, Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3a dalyje nustatytos specialios prieigos prie duomenų skubiais atvejais taisyklės. Savo išvadoje byloje *La Quadrature du Net ir kt. (Asmens duomenys ir kova su klastojimu)* (C-470/21, EU:C:2022:838, 99–105 punktai) generalinis advokatas M. Szpunar laikėsi nuomonės, kad išankstinė kontrolė būtina tik kai taikomas didelis elektroninių ryšių paslaugų naudotojų privataus gyvenimo ribojimas. Išankstinė kontrolė yra būtina, nes ribojimas šioje byloje yra didelis dėl duomenų, su kuriais prokuratūra prašo prieigos, pobūdžio.

53 Išankstinės kontrolės reikalavimas buvo nustatytas Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, o ne Direktyvoje 2002/58: 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 120 ir 121 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

ir pranešus duomenų subjektams [54]. Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad vykdydamas tokią išankstinę kontrolę teismas arba nepriklausoma administracinė institucija turi suderinti skirtingus interesus ir teises, kad būtų užtikrinta teisinga pusiausvyra tarp tyrimo reikalavimų ir būtinybės užtikrinti duomenų subjektų pagrindines teises į privataus gyvenimo gerbimą ir asmens duomenų apsaugą [55].

34. Nagrinėjamu atveju Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos, pagal kurias nacionalinis teismas turi nurodyti elektroninių ryšių paslaugų teikėjams suteikti prokurorui prieigą prie duomenų, kai šis to prašo. Neginčijama [56], kad Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje aiškiai ir tiksliai nurodytos aplinkybės ir sąlygos, kuriomis nacionalinis teismas gali įpareigoti elektroninių ryšių paslaugų teikėjus suteikti tokią prieigą. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad „didžiausia laisvės atėmimo bausmė – ne trumpesnė kaip treji metai“ – yra pernelyg plati, nes į jos taikymo sritį patenka tokios nusikalstamos veikos, kaip paprasta vagystė, kuri nėra labai pavojinga visuomenei.

35. Nors Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalis gali apimti įvairiausias nusikalstamas veikas, Teisingumo Teismas šioje byloje neturi jokių įrodymų, kad ji apima tiek daug nusikalstamų veikų, kad dėl jos prieiga prie duomenų taptų ne išimtis, o taisyklė [57]. Šioje nuostatoje numatyta maksimali bent trejų metų laisvės atėmimo bausmės riba neatrodo pernelyg maža [58]. Pagal analogiją Direktyvos 2016/681 [59] 3 straipsnio 9 punkte „sunkūs nusikaltimai“ apibrėžiami kaip II priede išvardytos nusikalstamos veikos, už kurias pagal valstybės narės nacionalinę teisę baudžiama laisvės atėmimo bausme arba įsakymu sulaikyti, kuri[ų] ilgiausias terminas – bent treji metai [60]. Vis dėlto Teisingumo Teismas nurodė: kadangi Direktyvos 2016/681 3 straipsnio 9 punkte nurodoma ne minimali, o maksimali taikytina bausmė, neatmestina galimybė, kad atitinkami „duomenys gali būti tvarkomi siekiant kovoti su nusikalstamomis veikomis, kurios, nors atitinka šioje nuostatoje numatytą kriterijų, susijusį su sunkumo riba, atsižvelgiant į nacionalinės baudžiamosios sistemos ypatumus, priskiriamos ne prie sunkių nusikaltimų, o prie įprasto nusikalstamumo“ [61].

36. Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje numatyta trejų metų sankcija reiškia maksimalią taikytiną bausmę, todėl gali būti taikoma už tokias nusikalstamas veikas, kaip paprasta vagystė [62]. Taigi reikia išnagrinėti praktinį Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalies

[54] 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Tele2 Sverige ir Watson ir kt.* (C-203/15 ir C-698/15, EU:C:2016:970, 120 ir 121 punktai).

[55] Sprendimo *Prokuratuur* 52 punktas.

[56] Tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

[57] Žr. generalinio advokato H. Saugmandsgaard Øe analizę jo išvadoje byloje *Ministerio Fiscal* (C-207/16, EU:C:2018:300, 116–120 punktai). Galiausiai tai turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

[58] Tai, kad nusikalstamų veikų apibrėžimas ir sankcijų sistema vienoje valstybėje narėje skiriasi nuo nustatytųjų kitoje valstybėje narėje, savaime negali turėti įtakos teisės aktų proporcingumui. Pagal analogiją žr. 2010 m. liepos 8 d. Sprendimą *Sjöberg ir Gerdin* (C-447/08 ir C-448/08, EU:C:2010:415, 38 punktas).

[59] Direktyva 2016/681 susijusi su keleivių duomenų perdavimu ir tvarkymu teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais.

[60] Teisingumo Teismas nusprendė, kad iš šios nuostatos kylantys reikalavimai, susiję su taikytinos bausmės pobūdžiu ir griežtumu, iš principo gali apriboti minėtoje direktyvoje nustatytos sistemos taikymą tik toms nusikalstamoms veikoms, kurios yra pakankamai sunkios ir kuriomis galima pateisinti Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymą, išplaukiantį iš toje pačioje direktyvoje nustatytos sistemos. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimas *Ligue des droits humains* (C-817/19, EU:C:2022:491, 150 punktas).

[61] Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad Direktyvoje 2016/681 nustatyta sistema būtų skirta tik kovai su sunkiais, o ne įprastais nusikaltimais. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimas *Ligue des droits humains* (C-817/19, EU:C:2022:491, 151 ir 152 punktai). Direktyvos 2016/681, kurioje, be kita ko, numatytas keitimasis PNR duomenimis tarp valstybių narių, dalykas ir taikymo sritis nesutampa su Direktyvos 2002/58 dalyku ir taikymo sritimi. Darytina išvada, kad šių direktyvų nuostatos turi būti vertinamos atskirai ir atsižvelgiant į jų pačių esmę. Šiuo klausimu, priešingai nei Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalies atveju, Direktyvoje 2016/681 vartojama sąvoka „sunkus nusikaltimas“ yra savarankiška Sąjungos teisės sąvoka. Šiuo klausimu taip pat žr. Direktyvos 2016/681 12 konstatuojamąją dalį, 3 straipsnio 9 punktą ir II priedą.

[62] Pagal analogiją žr. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimą *Ligue des droits humains* (C-817/19, EU:C:2022:491, 151 punktas).

taikymą. Atrodo, kad Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje, atsižvelgiant į nusikalstamų veikų, dėl kurių atliekamas tyrimas, pobūdį, nustatyti du skirtingi nacionalinio teismo atliekamos išankstinės kontrolės standartai, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

37. Pagal pirmąjį iš šių kontrolės standartų [63] nacionaliniai teismai įpareigojami leisti prokuratūrai prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomų duomenų, jei tai svarbu nustatant faktines aplinkybes ir jei yra pakankamai įrodymų, kad buvo padaryta nusikalstama veika, kai asmeniui rimtai telefonu grasinama, prie jo priekabiaujama ar jam trukdoma, kai grėsmė ar trukdymas yra dideli. Taigi nacionalinis teismas turi atskirai įvertinti atitinkamos nusikalstamos veikos sunkumą ir patikrinti, ar atliekant šios nusikalstamos veikos tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už ją verta apriboti bendrąsias teises, įtvirtintas Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniuose, taip pat konkrečias teises, numatytas Direktyvos 2002/58 5, 6 ir 9 straipsniuose. Pagal šį standartą reikia konkrečiu atveju atskirai įvertinti šių teisių suvaržymo proporcingumą, atsižvelgiant į bendrojo intereso tikslą kovoti su nusikalstamumu.

38. Vis dėlto pagal antrąjį iš šių kontrolės standartų, kuris yra svarbus šioje byloje [64], nacionaliniai teismai įpareigojami leisti prokuratūrai susipažinti su elektroninių ryšių paslaugų teikėjų saugomais duomenimis, jei tai svarbu nustatant faktines aplinkybes ir jei yra pakankamai įrodymų, kad buvo padaryta nusikalstama veika, už kurią, be kita ko, skiriama maksimali bent trejų metų laisvės atėmimo bausmė. Tokiu atveju nacionalinio teismo vaidmuo apsiriboja patikrinimu, ar įvykdyti šie objektyvūs reikalavimai, nesuteikiant jam galimybės atskirai įvertinti nagrinėjamų interesų [65]. Taigi nacionalinio teismo pagal Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalį atliekama kontrolė yra atsieta nuo bet kokio realaus ryšio su konkrečiomis jo nagrinėjamos bylos aplinkybėmis.

39. Nors nacionaliniai teismai gali neturėti jurisdikcijos tikrinti, kaip teisės aktų leidėjas apibrėžė nusikalstamas veikas, ar jų vietą sunkumo skalėje [66], vis dėlto šie teismai turi turėti jurisdikciją atskirai įvertinti, ar, taikant teisėkūros priemones, priimtas remiantis Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalimi, suteikta prieiga prie neskelbtinų duomenų, leidžiančių daryti tikslias išvadas apie naudotojo privatų gyvenimą – tai yra didelis Chartijos 7, 8, 11 straipsniuose ir 52 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas, – yra proporcinga.

40. Darytina išvada, kad pagal Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį nustatytomis priemonėmis prieiga prie neskelbtinų duomenų gali būti suteikta tik tuo atveju: (i) jei atitinkama nusikalstama veika pasiekia nacionalinės teisės aktų leidėjo iš anksto nustatytą sunkumo ribą; ir (ii) jei teismas ar nepriklausoma institucija, atlikusi atskirą vertinimą ar kontrolę, mano, kad dėl šios prieigos atsirandantis pagrindinių teisių suvaržymas yra proporcingas bendrojo intereso tikslui konkrečiu atveju kovoti su nusikalstamumu. Vis dėlto tam tikrais atvejais prieiga prie tokių duomenų gali būti nesuteikta, net jei nusikalstama veika pasiekia nacionalinėje teisėje nustatytą sunkumo ribą.

63 Tekste originalo kalba vartojami žodžiai „i dati sono acquisiti“.

64 Tiesioginės nuosakos vartojimas Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje („i dati sono acquisiti“) reiškia, kad nacionalinis teismas suteikia prieigą prie nagrinėjamų duomenų, jei įvykdomos šioje nuostatoje nustatytos objektyvios sąlygos, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

65 Per teismo posėdį Italijos vyriausybės ir prokuratūros pastabos dėl nacionalinio teismo vaidmens ir išankstinės kontrolės pagal Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalį apimties išsiskyrė. Prokuratūra tvirtino, kad prieš suteikdamas prieigą prie tokių duomenų nacionalinis teismas turi individualiai atlikti proporcingumo kontrolę, o Italijos vyriausybė pabrėžė, kad nacionalinis teismas pagal *Costituzione della Repubblica Italiana* (Italijos konstitucija) 101 straipsnį ir Baudžiamojo kodekso 1 straipsnį yra saistomas teisėtumo principo, todėl negali pritarti tam, ką jis laiko kūrybišku teisės aiškinimu. Taikytinas nacionalinės teisės nuostatas turi aiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

66 Išskyrus atvejus, kai tai leidžiama pagal nacionalinę teisę, ir jeigu laikomasi, be kita ko, Chartijos 49 straipsnio.

41. Nagrinėjamu atveju vagystė sunkinančiomis aplinkybėmis pagal nacionalinę teisę laikoma „sunkia“, nes už ją numatyta, be kita ko, laisvės atėmimo bausmė nuo dvejų iki šešerių metų, taigi ji atitinka Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3 dalyje nustatytą sunkumo ribą [67]. Atrodo, kad taikydami priemones, nustatytas remiantis Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalimi, Italijos teismai neturi jurisdikcijos kvestionuoti vagystės sunkinančiomis aplinkybėmis kvalifikavimo kaip „sunkaus nusikaltimo“ pagal nacionalinę teisę. Taigi, jei nacionalinėje teisėje nustatyta riba nepasiekta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negali leisti susipažinti su prašomais duomenimis [68].

42. Kai pasiekiama nacionalinės teisės aktų leidėjo nustatyta riba, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, taikydamas Direktyvos 2002/58 15 straipsnio 1 dalį, turi patikrinti, ar, atsižvelgiant į visas konkretaus atvejo aplinkybes, pagrindinių teisių suvaržymas, kurį lemia prieigos prie neskelbtinų duomenų palengvinimas, yra proporcingas bendrojo intereso tikslui kovoti su šia nusikalstama veika. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atsižvelgti ir įvertinti visas svarbias teises ir interesus, įskaitant, be kita ko, pagal Chartijos 17 straipsnį saugomoms nukentėjusiųjų nuosavybės teisėms padarytą žalą ir tai, kad mobiliuosiuose telefonuose gali būti labai jautrios informacijos apie jų savininkų privatų, profesinį ir finansinį gyvenimą [69]. Prieiga prie nagrinėjamų duomenų gali būti vienintelis veiksmingas būdas tirti ir patraukti atsakomybėn už nagrinėjamas nusikalstamas veikas ir užtikrinti, kad jų vykdytojai, kurie dar nežinomi, neveiktų nebaudžiamai. Taip pat reikėtų atsižvelgti į trečiųjų asmenų teises [70].

43. Kiek tai susiję su trečiųjų asmenų teisėmis [71], iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad prokuratūra prašė prieigos prie duomenų, susijusių su nuo 2021 m. spalio 29 d. atliktais skambučiais iš pavogtų mobiliųjų telefonų, kiek tai siejama su 2021 m. spalio 27 d. įvykdyta pirmąja vagyste [72], ir nuo 2021 m. lapkričio 20 d., kiek tai siejama su tą dieną įvykdyta antrąja vagyste [73]. Šios datos rodo, kad prašymais leisti susipažinti su dokumentais labai ribotai pažeidžiamos aukų teisės, garantuojamos, be kita ko, Chartijos 7, 8 ir 11 straipsniais [74]. Italijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose taip pat nurodė, kad nacionalinis procesas susijęs tik su duomenimis, kurie būtų naudingi nustatant nagrinėjamų vagysčių vykdytoją (-us). Tuo atveju, jei būtų nustatyti su vagyste nesusiję skambučiai tretiesiems asmenims ar iš jų, šie duomenys būtų sunaikinti pagal Baudžiamojo proceso kodekso 269 straipsnį [75]. Galiausiai Įstatyminio dekreto Nr. 196/2003 132 straipsnio 3c dalyje numatyta, kad duomenys, surinkti pažeidžiant to paties straipsnio 3 ar 3a dalis, negali būti naudojami [76].

[67] Maksimali ne trumpesnė kaip trejų metų laisvės atėmimo bausmė.

[68] Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad bet koks joje pripažintų teisių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo. Tai reiškia, kad nacionaliniams teismams iš esmės privalomi nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyti tokie apribojimai.

[69] Mobiliuosiuose telefonuose gali būti nuotraukų, sveikatos duomenų, banko sąskaitos išrašų, slaptažodžių ir kt. Todėl mobiliojo telefono vagystė gali pakenkti jo savininko skaitmeninei tapatybei, o jos padariniai gali gerokai nusverti piniginės vertės praradimą. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat turėtų atsižvelgti ir į galimą žalą nukentėjusiųjų teisėms pagal, be kita ko, Chartijos 7, 8 ir 17 straipsnius, ir ją įvertinti.

[70] Pavyzdžiui, nukentėjusiųjų nuo įtariamo nusikaltimo teises.

[71] Tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

[72] Nuorodos numeris RGNR 9228/2021.

[73] Nuorodos numeris RGNR 9794/2021.

[74] Nors duomenys gali būti susiję su skambučiais nukentėjusiajam po vagystės dienos, jie iš tikrųjų nėra susiję nei su nukentėjusiojo skambučiais, nei su jo vietos nustatymo duomenimis.

[75] Baudžiamojo proceso kodekso 269 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „<…> įrašai saugomi, kol bus priimtas galutinis teismo sprendimas. Vis dėlto siekiant apsaugoti konfidencialumą suinteresuotosios šalys gali prašyti teismo, kuris leido arba patvirtino informacijos perėmimą, sunaikinti įrašus, kurie nebuvo pridėti prie bylos medžiagos“ (nes jie neturi reikšmės). Nors prieiga prie duomenų apie nekaltus trečiuosius asmenis neribojama, šių duomenų naudojimas, regis, yra ribojamas pagal nacionalinę teisę, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

[76] Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nepaaiškinta nei tiksli šios nuostatos prasmė, nei jos praktinis taikymas.

VI. Išvada

44. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Tribunale di Bolzano* (Bolcano teismas, Italija) pateiktą klausimą:

2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB, 15 straipsnio 1 dalis ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7, 8, 11 straipsniai bei 52 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinami taip, kad šiomis nuostatomis nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos teismas įpareigojamas suteikti prokuratūrai prieigą prie teisėtai saugomų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų duomenų, leidžiančių daryti tikslias išvadas apie naudotojo privatų gyvenimą, jeigu tai svarbu nustatant faktines aplinkybes ir jei yra pakankamai įrodymų, kad buvo padarytas sunkus nusikaltimas, kaip tai suprantama pagal nacionalinę teisę, už kurį baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios ilgiausias terminas – bent treji metai. Prieš suteikdamas prieigą, nacionalinis teismas turi atskirai įvertinti dėl tokios prieigos atsirandančio pagrindinių teisių suvaržymo proporcingumą, atsižvelgdamas, be kita ko, į konkretaus nusikaltimo sunkumą ir bylos faktines aplinkybes.